

QUYẾT ĐỊNH

**Phê duyệt tài liệu giáo dục địa phương lớp 4
sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông của tỉnh Quảng Ngãi**

BỘ TRƯỞNG BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Căn cứ Luật Giáo dục ngày 14 tháng 6 năm 2019;

Căn cứ Nghị định số 86/2022/NĐ-CP ngày 24 tháng 10 năm 2022 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Giáo dục và Đào tạo;

Căn cứ Thông tư số 33/2020/TT-BGDĐT ngày 15 tháng 9 năm 2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định việc thẩm định tài liệu giáo dục địa phương;

Căn cứ Tờ trình số 108/TTr-UBND ngày 21 tháng 7 năm 2023 của Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ngãi về việc đề nghị phê duyệt Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Quảng Ngãi - Lớp 4;

Căn cứ Biên bản kiểm tra ngày 25 tháng 7 năm 2023 của Hội đồng tư vấn phê duyệt tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Quảng Ngãi - Lớp 4;

Theo đề nghị của Vụ trưởng Vụ Giáo dục Tiểu học.

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Phê duyệt kèm theo Quyết định này Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Quảng Ngãi - Lớp 4 sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông.

Điều 2. Quyết định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký.

Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ngãi chịu trách nhiệm về chất lượng và hiệu quả sử dụng tài liệu được phê duyệt tại Điều 1 trong quá trình triển khai thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Điều 3. Chánh Văn phòng, Vụ trưởng Vụ Giáo dục Tiểu học, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ngãi, Thủ trưởng các đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này.

Nơi nhận:

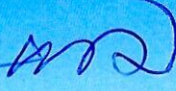
- Như Điều 3;
- Ban Tuyên giáo Trung ương;
- Văn phòng Quốc hội;
- Văn phòng Chủ tịch nước;
- Thủ tướng Chính phủ;
- Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà;
- Văn phòng Chính phủ;
- Ủy ban VHGD của Quốc hội;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các Thứ trưởng (để p/h chỉ đạo);
- Sở GDĐT tỉnh Quảng Ngãi (để t/h);
- Lưu: VT, Vụ GDTH.

KT. BỘ TRƯỞNG

V. THỨ TRƯỞNG

Phạm Ngọc Thương

BẢN TRÌNH KÍ
ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG NGÃI
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG TỈNH QUẢNG NGÃI

Lớp
4

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG NGÃI
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

NGUYỄN NGỌC THÁI (Tổng Chủ biên) – VŨ THỊ LIÊN HƯƠNG (Chủ biên)
PHAN ĐÌNH ĐỘ – VÕ XUÂN HOÀNG – BUI VĂN HỘI – ĐINH THỊ THUYẾT KIỀU – LÊ THỊ TỔ LIÊN
NGUYỄN THỊ THUYẾT NGA – VŨ THỊ THUYẾT NGA – LÊ VĂN NGHĨA – NGUYỄN THỊ THÀNH
HUỖNH THỊ THU THUYẾT – LƯU TRƯỞNG KIM TUYẾT – HUỖNH THỊ NGỌC YẾN

Đuyệt/.

21/7/2023

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG
TỈNH QUẢNG NGÃI

Lớp

4

TTC. Trần Hải Đan

Nguyễn Thị Xuân An

Lưu Trường Kim Huyền

Kí hiệu và hướng dẫn sử dụng tài liệu

KHỞI ĐỘNG

Hoạt động khởi động: khơi gợi các kiến thức, vốn sống của học sinh, giúp học sinh có cơ hội chia sẻ những hiểu biết của mình về các sự vật, hoạt động,... được nêu trong chủ đề.

KHÁM PHÁ

Hoạt động khám phá: học sinh tìm hiểu, hình thành kiến thức thông qua các hoạt động nhằm phát triển các năng lực quan sát, phân tích, liên hệ,...

THỰC HÀNH

Hoạt động thực hành: học sinh xử lý các tình huống cụ thể để củng cố kiến thức, hình thành các năng lực, giá trị văn hoá, phẩm chất đạo đức,...

VẬN DỤNG

Hoạt động vận dụng: học sinh giải quyết các vấn đề của thực tế hoặc vấn đề giả định có liên quan đến tri thức của chủ đề; từ đó phát triển tư duy nhạy bén, linh hoạt và sáng tạo.

LỜI NÓI ĐẦU

Tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Quảng Ngãi lớp 4 bao gồm 6 chủ đề gần gũi, quen thuộc, phù hợp với học sinh ở lứa tuổi lớp 4. Mục tiêu của tài liệu nhằm trang bị cho học sinh kiến thức về lịch sử, địa lí, kinh tế, văn hoá, xã hội, môi trường, nghề truyền thống, ... của địa phương; giúp học sinh hiểu và yêu nơi mình sinh sống; đồng thời nuôi dưỡng tình yêu quê hương, đất nước cho các em. Trong đó, nội dung “Địa phương em” được xây dựng thành một chủ đề riêng – Chủ đề 1 – *Quảng Ngãi quê em* để dạy độc lập với thời lượng 4 tiết.

Tài liệu được thiết kế theo từng chủ đề với cấu trúc *Khởi động – Khám phá – Thực hành – Vận dụng* giúp học sinh dễ dàng tiếp cận nội dung và thực hành các hoạt động một cách hào hứng, nắm bắt nhanh những thông điệp qua từng nội dung, hoạt động và vận dụng vào thực tế một cách phù hợp, chính xác.

Ban biên soạn rất mong nhận được ý kiến đóng góp của bạn đọc để tài liệu đạt chất lượng tốt hơn trong lần tái bản sau.

Trân trọng cảm ơn!

NHÓM TÁC GIẢ

KHỞI ĐỘNG

1 Gọi tên các hoạt động/địa danh trong những hình ảnh sau.

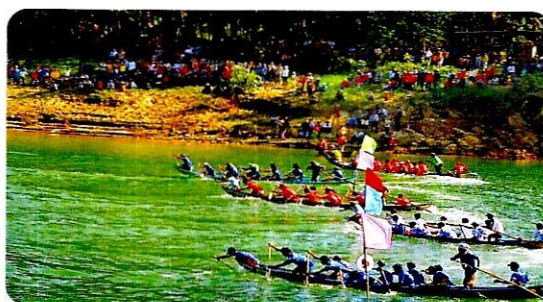
Hình 1

Hình 2

Hình 3

Hình 4

Hình 5

Hãy chia sẻ những điều em biết về tỉnh Quảng Ngãi (cảnh đẹp, di tích, nhân vật lịch sử, làng nghề truyền thống,...).

2 Tìm hiểu địa lí tỉnh Quảng Ngãi

2.1. Quan sát các lược đồ và mô tả vị trí địa lí của tỉnh Quảng Ngãi theo gợi ý.

Hình 6. Vị trí tỉnh Quảng Ngãi trên lược đồ Việt Nam

Hình 7. Lược đồ hành chính tỉnh Quảng Ngãi

Gợi ý:

- Tỉnh Quảng Ngãi thuộc miền nào của Việt Nam? Giáp các tỉnh, biển nào?
- Tỉnh Quảng Ngãi có bao nhiêu huyện, thị xã, thành phố?
- Xác định các huyện miền núi và các huyện ven biển của tỉnh Quảng Ngãi.

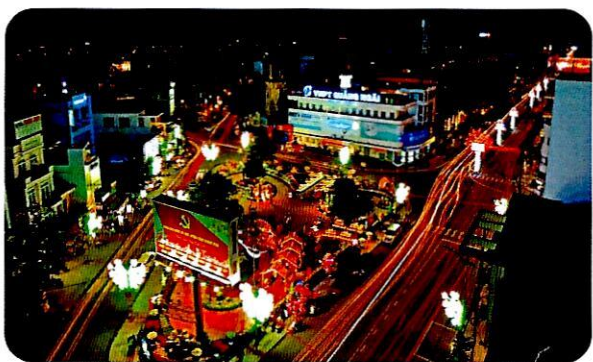
2.2. Gọi tên và mô tả các loại địa hình của tỉnh Quảng Ngãi trong các hình ảnh dưới đây.

Hình 8. Ruộng bậc thang ở xã Sơn Ba, huyện Sơn Hà

Hình 9. Cánh đồng lúa ở xã Đức Phong, huyện Mộ Đức

Hình 10. Thành phố Quảng Ngãi về đêm

Hình 11. Cảng Sa Kỳ ở xã Bình Châu, huyện Bình Sơn

Hình 12. Miệng núi lửa ở huyện Lý Sơn

2.3. Xem video, đọc thông tin và trả lời câu hỏi.

Video 1. Mưa lớn trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi

Quảng Ngãi nằm trong vùng khí hậu nhiệt đới gió mùa. Nhiệt độ trung bình năm vào khoảng $25 - 26,9^{\circ}\text{C}$. Khí hậu chia thành hai mùa rõ rệt: mùa mưa và mùa khô. Lượng mưa trung bình năm vào khoảng 2.198 mm, tập trung nhiều vào các tháng 9, 10, 11, 12. Hằng năm, tỉnh Quảng Ngãi thường hứng chịu nhiều loại hình thiên tai (bão, lũ lụt, đông, lốc,...) gây ảnh hưởng lớn đến sản xuất và sinh hoạt của người dân.

a) Khí hậu Quảng Ngãi có những đặc điểm cơ bản nào?

b) Ở địa phương em thường xảy ra những loại hình thiên tai nào? Những thiên tai đó đã gây ảnh hưởng như thế nào đến đời sống của người dân ở địa phương em?

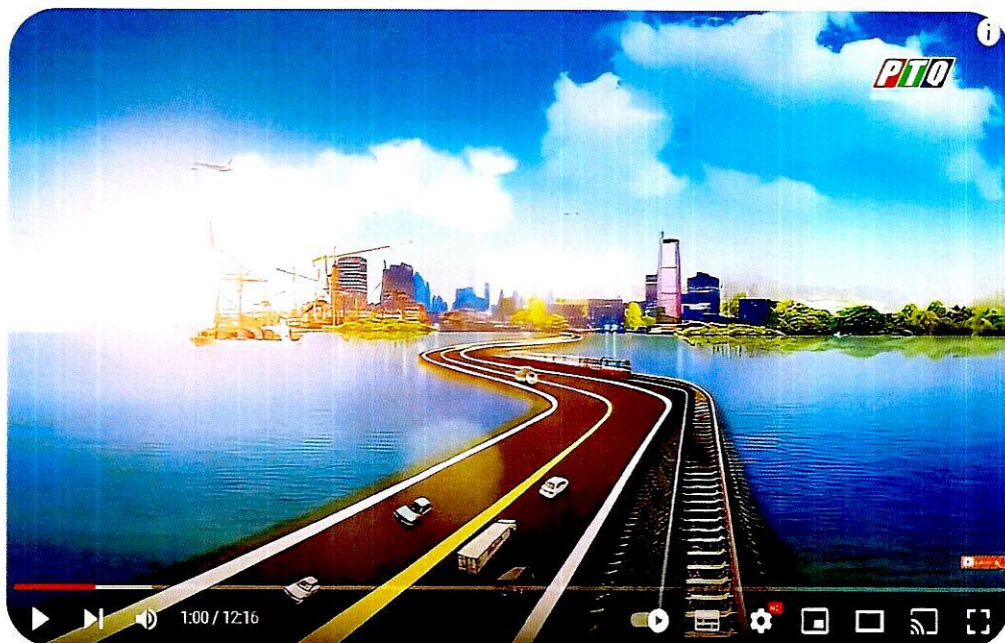

Quảng Ngãi là một tỉnh ven biển nằm ở vùng duyên hải Nam Trung Bộ. Địa hình thấp dần từ tây sang đông, tạo thành vùng đồi núi rộng lớn chạy dọc phía tây và vùng đồng bằng ven biển ở phía đông. Trong đó, địa hình đồi núi chiếm gần $\frac{2}{3}$ diện tích của tỉnh Quảng Ngãi.

Quảng Ngãi nằm trong vùng khí hậu nhiệt đới gió mùa. Một năm có hai mùa rõ rệt: mùa mưa và mùa khô.

3 Tìm hiểu hoạt động sản xuất của người dân Quảng Ngãi

3.1. Xem video và trả lời câu hỏi.

Video 2. Quảng Ngãi - Tiềm năng và triển vọng

- a) Tại sao nói Quảng Ngãi có vị trí địa lí mang tầm chiến lược trong vùng kinh tế trọng điểm miền Trung?
- b) Nhà máy nào của tỉnh Quảng Ngãi được gọi là “trái tim của Khu kinh tế Dung Quất”?
- c) Tỉnh Quảng Ngãi có những hoạt động sản xuất, kinh doanh nào?
- d) Kể tên một số sản phẩm của tỉnh Quảng Ngãi mà em biết.

Em có biết?

Nhà máy Lọc dầu Dung Quất là nhà máy lọc dầu đầu tiên của Việt Nam. Nhà máy được xây dựng tại Khu kinh tế Dung Quất, thuộc địa bàn các xã: Bình Thuận, Bình Trị (huyện Bình Sơn, tỉnh Quảng Ngãi). Đây là một trong những dự án kinh tế lớn, trọng điểm của quốc gia trong giai đoạn đầu thế kỉ XXI.

3.2. Đọc đồ họa về kinh tế tỉnh Quảng Ngãi dưới đây và chia sẻ những thông tin mà em biết về các hoạt động sản xuất của người dân Quảng Ngãi.

KINH TẾ TỈNH QUẢNG NGÃI NĂM 2022

SẢN XUẤT CÔNG NGHIỆP

Đạt 128.679,9 tỷ đồng

- Công nghiệp lọc hóa dầu.
- Sản xuất thép.
- Chế biến dăm gỗ nguyên liệu giấy.
- Sản xuất sản phẩm may mặc.
- Sản xuất tinh bột mì.
- Sản xuất bánh kẹo, sữa, nước các loại.
- Điện sản xuất.

SẢN XUẤT NÔNG - LÂM - THỦY SẢN

Đạt 18.265 tỷ đồng

- Sản xuất nông sản (lúa, bắp, mì, tỏi, hành...)
- Sản xuất lâm sản (cây keo...)
- Chăn nuôi (trâu, bò, heo...)
- Đánh bắt, nuôi trồng thủy sản (cá, tôm, cua, ốc...)

THƯƠNG MẠI - DỊCH VỤ

Đạt 64.697 tỷ đồng

- Mua bán, xuất khẩu, nhập khẩu hàng hóa.
- Dịch vụ văn hóa, du lịch.
- Dịch vụ vận tải.
- Tín dụng ngân hàng.

Nguồn số liệu: Báo cáo số 201/BC-UBND, ngày 18-11-2022 của UBND tỉnh Quảng Ngãi về tình hình thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh năm 2022; nhiệm vụ và giải pháp năm 2023
Nguồn hình ảnh: Báo Quảng Ngãi điện tử

3.3. Tìm hiểu về hoạt động sản xuất của người dân Quảng Ngãi, hoàn thành bảng sau theo mẫu và trả lời câu hỏi.

Ngành nghề	Các hoạt động sản xuất	Địa phương
Trồng trọt	Trồng lúa nước,...	Sơn Tịnh,...
Chăn nuôi	?	?
Nuôi, đánh bắt thủy sản	?	?
Sản xuất công nghiệp	?	?
Dịch vụ, du lịch	?	?

- Giải thích vì sao tỉnh Quảng Ngãi có sự đa dạng về ngành nghề?
- Mô tả một hoạt động sản xuất của Quảng Ngãi mà em biết.
- Hoạt động sản xuất em vừa mô tả có vai trò gì đối với đời sống của người dân Quảng Ngãi?

CÙNG GHI NHỚ

Tỉnh Quảng Ngãi có địa hình đa dạng; có cảng nước sâu Dung Quất và nằm trong vùng kinh tế trọng điểm miền Trung. Do đó, tỉnh Quảng Ngãi có thế mạnh lớn để phát triển kinh tế biển và kinh tế công nghiệp. Khu kinh tế Dung Quất và các khu công nghiệp, cụm công nghiệp Quảng Ngãi thu hút nhiều dự án đầu tư trong và ngoài nước.

4 Tìm hiểu các hoạt động văn hoá truyền thống của người dân Quảng Ngãi

Ghép những thông tin phù hợp với hình ảnh. Chia sẻ những điều em biết về các hoạt động văn hoá, lễ hội của người Quảng Ngãi.

1

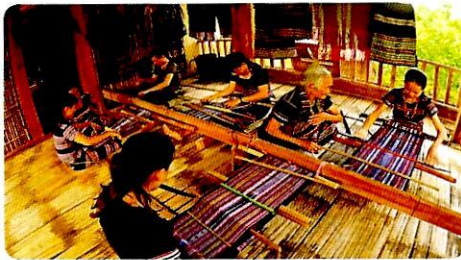

Hình 13

A

Lễ hội Điện Trường Bà

2

Hình 14

B

Hát bài chòi

3

Hình 15

C

Dệt thổ cẩm

4

Hình 16

D

Lễ hội Đua thuyền

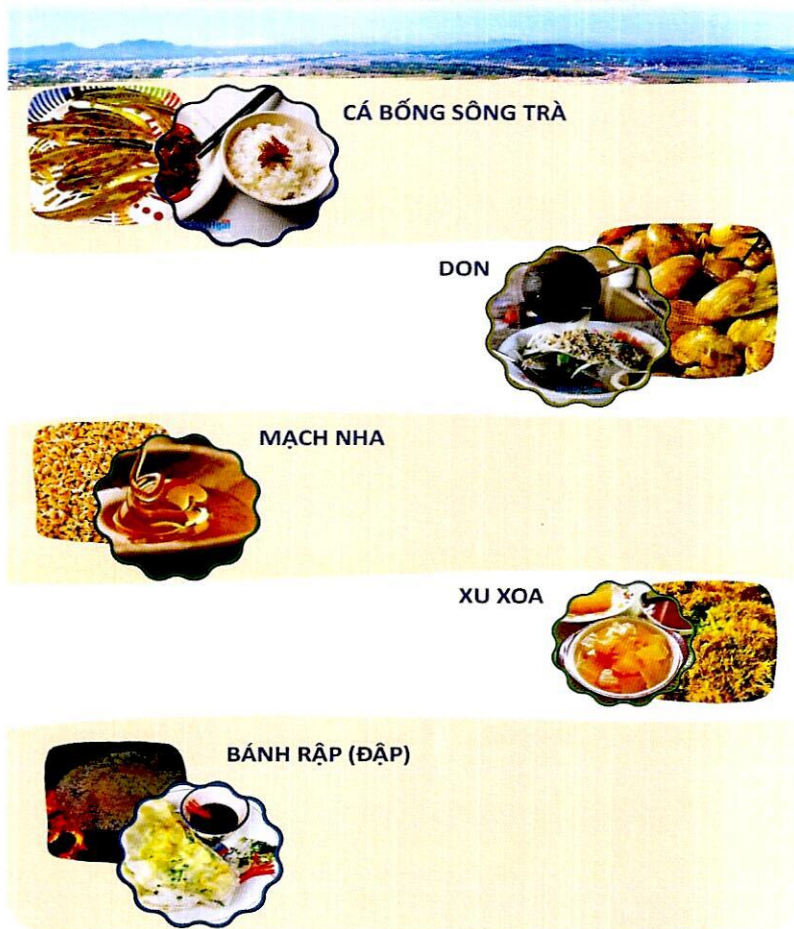
CÙNG GHI NHỚ

Quảng Ngãi là một vùng đất có nhiều thắng cảnh thiên nhiên tươi đẹp, có nhiều lễ hội, tín ngưỡng truyền thống và các di tích lịch sử, văn hoá độc đáo, lâu đời.

5 Tìm hiểu các món ăn nổi tiếng của tỉnh Quảng Ngãi

5.1. Suu tầm thông tin, viết mô tả ngắn gọn về các món ăn nổi tiếng của tỉnh Quảng Ngãi vào sơ đồ dưới đây.

MÓN NGON QUẢNG NGÃI

5.2. Chia sẻ về một món ăn nổi tiếng của địa phương em theo gợi ý.

- a) Tên món ăn.
- b) Nguyên liệu để chế biến món ăn.
- c) Hương vị của món ăn.

CÙNG CHỈ NHỎ

Bên cạnh những danh lam thắng cảnh và địa danh nổi tiếng, tỉnh Quảng Ngãi còn có những món đặc sản bình dị với hương vị đặc biệt, khó quên như: dọn, cá bống sông Trà, bánh rập, mạch nha, đường phèn, đường phổi, kẹo gương, xu xoa, mắm nhum,...

6 Tìm hiểu về danh nhân văn hoá của tỉnh Quảng Ngãi

6.1. Đọc câu chuyện về Thủ tướng Phạm Văn Đồng và trả lời câu hỏi ở trang 14.

Vị Thủ tướng “không có tài sản để lại cho con”

Thủ tướng Phạm Văn Đồng có một người con trai duy nhất là Thiếu tướng Phạm Sơn Dương. Thủ tướng Phạm Văn Đồng tuy yêu thương con trai nhưng cũng rất nghiêm khắc với con. Ông luôn dạy con trai phải sống giản dị và khiêm tốn.

Là con trai của Thủ tướng nên khi bước vào tuổi trưởng thành, Phạm Sơn Dương nhận được không ít lời đề nghị cấp học bổng của các nước bạn, nhưng Thủ tướng Phạm Văn Đồng từ chối tất cả những lời đề nghị đó. Ông không muốn con trai mình hưởng đặc quyền, đặc lợi mà yêu cầu con trai mình phải tự rèn luyện bản thân. Vì thế, thay vì cho con đi học nước ngoài, ông quyết định cho con vào quân đội. Quãng thời gian đi học, Phạm Sơn Dương được đối xử như một học sinh bình thường chứ không phải con trai của Thủ tướng.

Hiểu tính cách của cha mình nên sau này, Phạm Sơn Dương cũng sống rất khiêm tốn. Đi sơ tán hay đi làm việc, không bao giờ Phạm Sơn Dương nói mình là con của Thủ tướng để tránh nhận được sự quan tâm đặc biệt từ mọi người.

Trước khi qua đời, Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã dặn dò con trai duy nhất của mình: “Ba không có tài sản gì để lại cho con. Ba chỉ để lại một sự nghiệp để tiếp tục. Ba yêu cầu con chăm sóc má con, chăm lo dạy bảo các con của con mạnh khoẻ, ngoan ngoãn, học giỏi, trở thành người có ích cho xã hội, cho đất nước, xứng đáng là người sĩ quan của quân đội ta”.

(Theo lời kể của nhà thơ Việt Phương - Thư kí của Thủ tướng Phạm Văn Đồng)

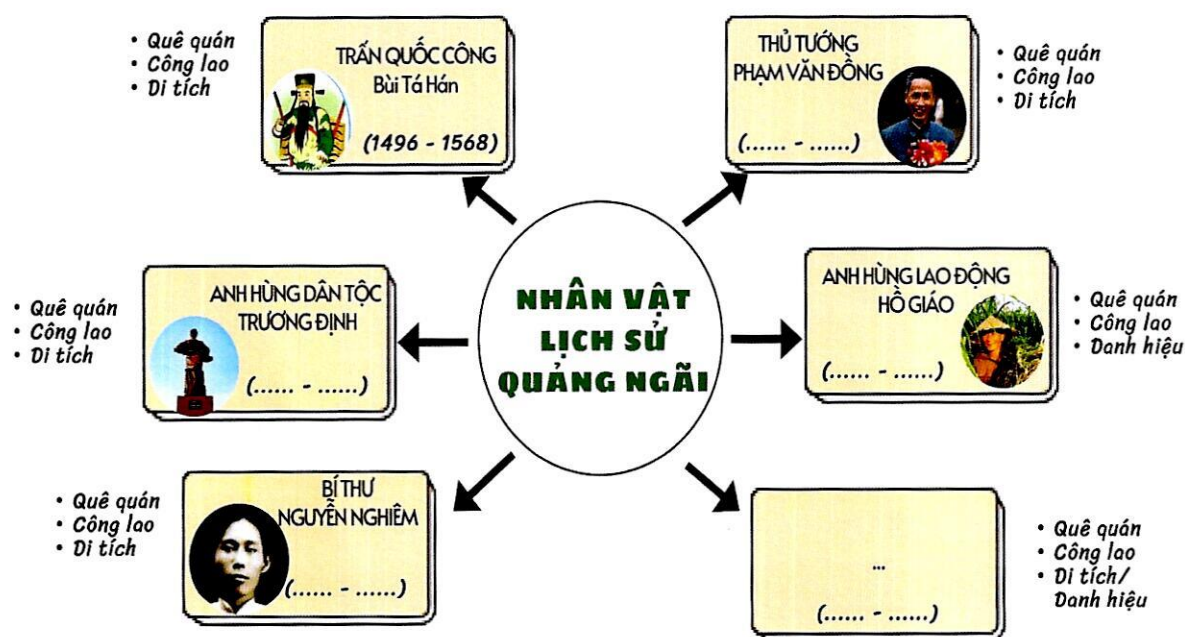
Thủ tướng Phạm Văn Đồng
cầm hoa thược dược trồng trong
vườn Phủ Chủ tịch ở Hà Nội

- Thủ tướng Phạm Văn Đồng dạy con trai điều gì?
- Lời dặn dò cuối cùng của Thủ tướng Phạm Văn Đồng dành cho con trai có ý nghĩa như thế nào?
- Em học được gì từ đức tính của Thủ tướng?

6.2. Đọc thông tin, vẽ sơ đồ tư duy về một số nhân vật lịch sử của tỉnh Quảng Ngãi theo gợi ý và trả lời câu hỏi.

Quảng Ngãi được mệnh danh là mảnh đất “địa linh nhân kiệt” với thắng cảnh nổi tiếng Núi Ấn – Sông Trà. Nơi đây đã sản sinh và nuôi dưỡng nhiều hiền tài là “nguyên khí quốc gia”. Trong đó, có những hiền tài sinh ra ngay tại vùng đất này: Nguyễn Bá Loan, Nguyễn Nghiêm, Phạm Kiệt, Hồ Giáo, ...; có những hiền tài đến từ địa phương khác nhưng có công lớn đối với tỉnh Quảng Ngãi: Bùi Tá Hán, Phạm Quang Ảnh, Trương Quang Cận, ...; một số nhân vật còn gắn với sự phát triển của địa phương khác: Trương Định, Trần Công Hiến, ...; có những nhân vật gánh vác trọng trách quốc gia: Lê Văn Duyệt, Trương Đăng Quế, Phạm Văn Đồng.

- Em thích nhất nhân vật lịch sử nào? Tại sao?
- Em hãy tìm ra hai nhân vật lịch sử có mối liên hệ với nhau ở sơ đồ trên.

THỰC HÀNH

7 Cùng giới thiệu

Sưu tầm hình ảnh và thuyết trình về một hoạt động văn hoá của người dân Quảng Ngãi mà em biết theo gợi ý.

Gợi ý:

- a) Tên hoạt động văn hoá.
- b) Thời gian và địa điểm tổ chức hoạt động văn hoá.
- c) Các bước tổ chức hoạt động văn hoá.
- d) Ý nghĩa của hoạt động văn hoá.
- e) Cảm nhận của bản thân về hoạt động văn hoá đó.

8 Chơi trò chơi “Ai nhanh hơn?”

Cách chơi: Ghép các hoạt động sản xuất của người dân Quảng Ngãi với các khu vực phù hợp. Giải thích cho sự lựa chọn của em. Ai ghép đúng, giải thích đúng và nhanh nhất sẽ thắng.

Hình 17

Hình 18

Hình 19

Hình 20

Hình 21

Hình 22

VẬN DỤNG

9 Vẽ tranh và giới thiệu

Vẽ tranh với chủ đề “Quảng Ngãi quê hương em” và chia sẻ trước lớp về bức tranh của mình.

10 Em là chiến sĩ xanh

Cùng các bạn trong nhóm lập dự án về một hoạt động bảo vệ môi trường ở địa phương nơi em ở theo gợi ý dưới đây. Chia sẻ trước lớp về dự án của nhóm em.

Gợi ý:

- a) Tên dự án.
- b) Ý tưởng của dự án (ví dụ: làm sạch bãi biển, tái chế rác thải, trồng hoa,...)
- c) Các bước/nhiệm vụ cần thực hiện.
- d) Ý nghĩa của dự án.

CHỦ ĐỀ 2

SA HUỖNH

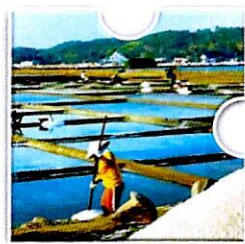
KHỞI ĐỘNG

1 Chơi trò chơi: “Ai nhanh hơn?”

Sắp xếp các mảnh ghép vào bảng bên dưới để hoàn thiện bức tranh.

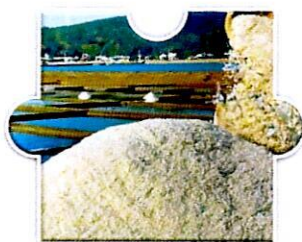
A

B

C

D

E

G

Hình ảnh trên làm em liên tưởng đến địa danh nào ở tỉnh Quảng Ngãi? Tại sao?

1	2	3
4	5	6

Em có biết?

Sa Huỳnh (Đức Phổ) là nơi đầu tiên phát hiện Văn hoá Sa Huỳnh – một trong ba nền văn hoá cổ phát triển rực rỡ trên đất nước Việt Nam, bên cạnh Văn hoá Đông Sơn ở vùng Đồng bằng Bắc Bộ và Văn hoá Óc Eo ở vùng Đông Nam Bộ.

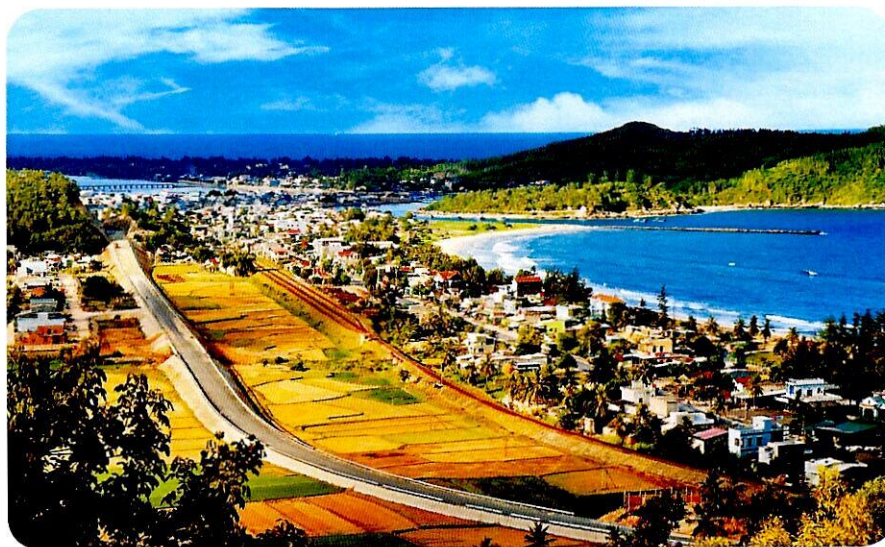
2 Khám phá vẻ đẹp của Sa Huỳnh

Quan sát các hình ảnh, đọc thông tin và chia sẻ cảm nhận của em về cảnh đẹp của Sa Huỳnh.

Hình 23. Vị trí địa lí của bãi biển Sa Huỳnh (thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi)

Sa Huỳnh nằm ở phía nam tỉnh Quảng Ngãi, thuộc địa phận các xã Phổ Thạnh, Phổ Châu (thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi).

Hình 24. Sa Huỳnh nhìn từ trên cao

Bờ biển Sa Huỳnh có bãi cát vàng cong hình lưỡi liềm, dài gần 6 km. Phía đông là biển xanh, phía tây là đất liền với những làng chài, những ruộng lúa và đồng muối xen kẽ nhau... tạo nên bức tranh thiên nhiên đầy thơ mộng cho Sa Huỳnh – một trong những bờ biển đẹp nhất tỉnh Quảng Ngãi.

Hình 25. Vẻ đẹp của đồng muối Sa Huỳnh

Nằm dọc theo bờ biển Sa Huỳnh có di sản làng cổ Gò Cỏ – nơi lưu giữ nhiều dấu tích của văn hoá Sa Huỳnh cách đây hàng ngàn năm, với đường bờ biển hoang sơ và đầm nước mặn tự nhiên. Theo các chuyên gia khảo cổ và văn hoá, làng cổ Gò Cỏ là “báu vật” của vùng biển Sa Huỳnh vì đây là nơi hội tụ tinh hoa của ba nền văn hoá: Sa Huỳnh, Chăm-pa, Đại Việt.

Hình 26. Làng cổ Gò Cỏ nhìn từ trên cao

3 Tìm hiểu đời sống của người dân Sa Huỳnh

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi.

Ngoài muối biển, Sa Huỳnh còn nổi tiếng với đặc sản mắm nhum. Đây là một loại mắm được làm từ con nhum (còn gọi là nhím biển). Theo sử sách, mắm nhum ở Sa Huỳnh là sản vật để tiến vua nên còn được gọi là mắm tiến vua (còn gọi là mắm ngự).

Hình 27. Đặc sản mắm nhum Sa Huỳnh

Nhờ có bờ biển đẹp, với những di chỉ khảo cổ nổi tiếng của nền văn hoá cổ, cùng nhiều đặc sản biển độc đáo, Sa Huỳnh đã trở thành một địa chỉ thu hút khách du lịch đến khám phá, trải nghiệm. Người dân Sa Huỳnh vừa duy trì những nghề truyền thống như: đánh bắt, chế biến hải sản, làm muối biển, trồng lúa nước; vừa phát triển các dịch vụ văn hoá, du lịch.

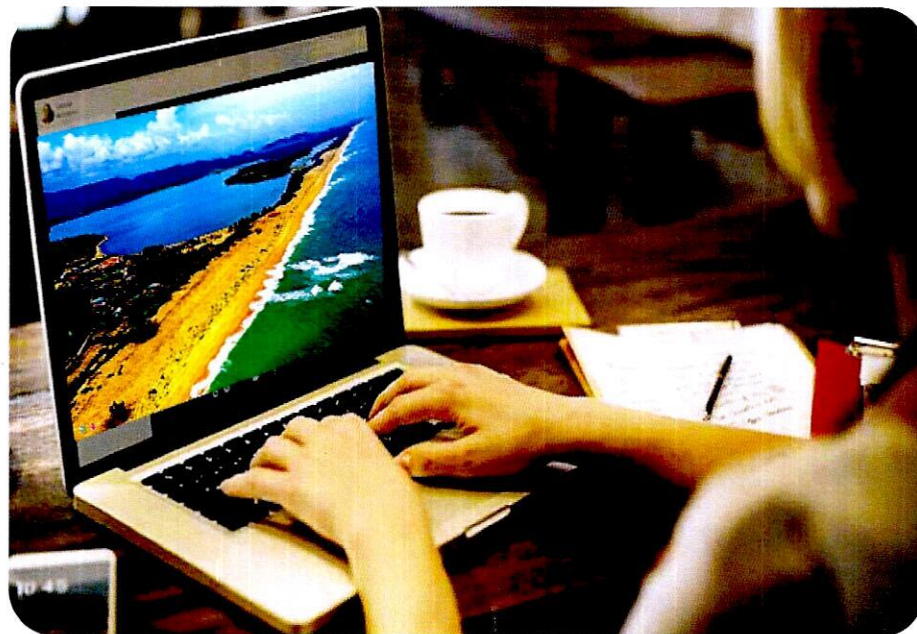
Hình 28. Du khách trải nghiệm ở làng cổ Gò Cỏ

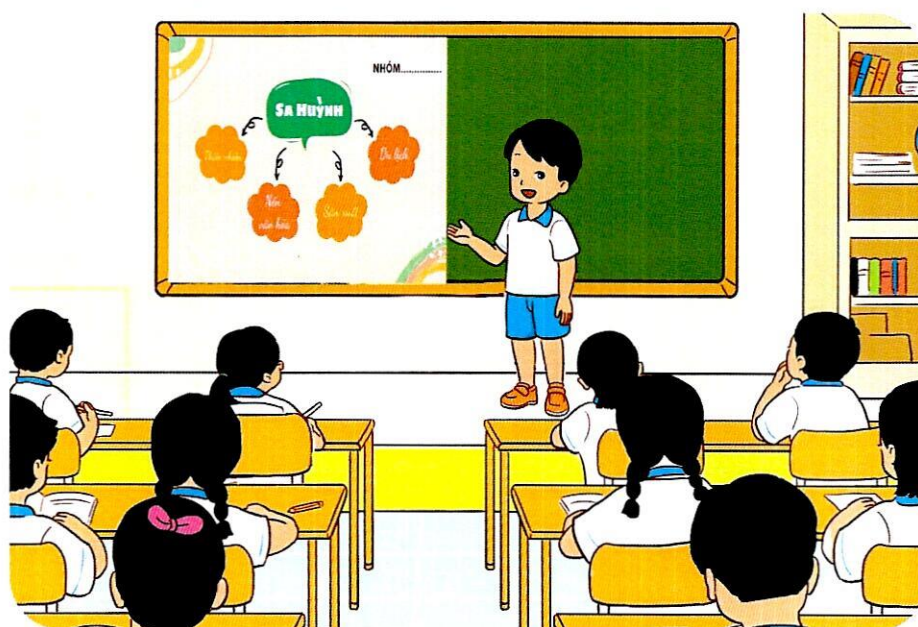
- Những điều kiện tự nhiên nào đã giúp cho người dân Sa Huỳnh có những hoạt động sản xuất đa dạng, phong phú?
- Sa Huỳnh có những điều kiện thuận lợi nào để phát triển du lịch?

THỰC HÀNH

- 4** Sử dụng mạng Internet để tìm hiểu nguồn gốc của tên gọi “Sa Huỳnh”

- 5** Cùng các bạn vẽ sơ đồ tư duy hoặc đồ họa với chủ đề “Biển và con người Sa Huỳnh”. Chia sẻ sản phẩm của nhóm với thầy/cô giáo và các bạn

VẬN DỤNG

- ⑥ Sưu tầm hình ảnh, thông tin về những dấu tích văn hoá ở Sa Huỳnh để làm sản phẩm giới thiệu về văn hoá Sa Huỳnh và giới thiệu trước lớp về sản phẩm của nhóm.

Hình 29. Di tích mộ chum được khai quật tại Sa Huỳnh

Hình 30. Các chuyên gia khảo sát giếng cổ ở làng Gò Cỏ

CHỦ ĐỀ 3

MẠCH NHA QUẢNG NGÃI

KHỞI ĐỘNG

- 1 Chọn những hình ảnh có loại cây, rau màu được dùng để chế biến thành đường, mật. Giải thích cho sự lựa chọn của em.

- 2 Chọn từ ngữ thích hợp với chỗ trống.

Mặn mà muối biển Sa Huỳnh
Ngọt đường Quảng Ngãi thấm tình quê ta
Đường phở, chim mía, _____
Ai về Quảng Ngãi thử qua một lần.
(Ca dao Quảng Ngãi)

mạch nha

bánh tráng

kẹo gương

3 Tìm hiểu hương vị mạch nha Quảng Ngãi

Chia sẻ những điều em biết về mạch nha Quảng Ngãi theo gợi ý sau.

- a) Mạch nha được làm từ nguyên liệu gì?
- b) Mạch nha có màu sắc và hương vị như thế nào?
- c) Mạch nha thường được dùng để làm gì?

Hình 31. Mạch nha là sản phẩm thủ công truyền thống của Quảng Ngãi

Em có biết?

Sách địa chí tỉnh Quảng Ngãi ghi rõ: Vào những năm 1930 – 1935, tại các hội chợ danh tiếng được tổ chức ở Huế và Hà Nội, sản phẩm mạch nha đã được trưng bày và tạo được tiếng vang bởi hương vị ngọt thơm, thanh dịu và thuần khiết.

Mạch nha rất tốt cho sức khỏe, dùng thay thế đường tinh luyện, có thể ăn trực tiếp, ăn kèm với bánh tráng, đậu phộng rang hoặc dùng để chế biến các món ăn.

Hình 32. Mạch nha được ăn kèm với bánh tráng, đậu phộng rang

Hình 33. Mắm lúa và gạo nếp là những nguyên liệu chính để nấu mạch nha

Mạch nha là tên một loại đường dẻo (hay mật dẻo) làm từ mắm lúa và gạo nếp, bằng phương pháp lên men tinh bột. Mạch nha có màu vàng hổ phách, dẻo mà không dai, vị ngọt thanh, thoảng thoảng mùi hương nếp.

4 Tìm hiểu nghề làm mạch nha truyền thống

4.1. Xem video và trả lời câu hỏi.

Video 3. Ẩm thực xứ Quảng – Ngọt thanh mạch nha Mộ Đức

- a) Địa phương nào của tỉnh Quảng Ngãi có nghề làm mạch nha truyền thống?
- b) Để làm mạch nha truyền thống, cần có những nguyên liệu, vật liệu nào?

CÙNG GHI NHỚ

Làng Thi Phổ (huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi) là nơi sản xuất loại mạch nha thơm ngon nổi tiếng trong cả nước.

Để có được hương vị đặc trưng của mạch nha, nguyên liệu chính phải là mộng (mầm) lúa và gạo nếp, được chọn lựa kỹ càng; người nấu mạch nha phải có nhiều kinh nghiệm.

4.2. Tìm hiểu thông tin về nghề làm mạch nha, quan sát hình ảnh và mô tả các công đoạn làm mạch nha truyền thống.

Hình 34

1

Ngâm lúa vào nước ấm trong 24 giờ, xả sạch, đem ủ và tưới nước thường xuyên cho lúa mọc mầm dài và đều.

Hình 35

2

Đem mầm giữ sạch phần trấu, rửa sạch và phơi khô. Khi mầm đã khô thì tiến hành giã hoặc xay nhuyễn để thu được bột mầm.

Hình 36

3

Nấu gạo nếp thành xôi rồi trộn với bột mầm theo tỉ lệ phù hợp, ủ lên men.

Hình 37

4

Vắt phần men đã ủ để lấy nước, bỏ bã.

Hình 38

5

Đổ nước ép vào nồi gang, nấu trên bếp củi đến khi hỗn hợp sánh đặc lại thành mạch nha.

Hình 39

6

Đổ mạch nha vào các lon đã tiệt trùng sạch và đóng kín nắp.

Theo em, công đoạn nào là khó nhất? Tại sao?

CÙNG GHI NHỚ

Các bước làm mạch nha truyền thống:

- Ủ mầm lúa, phơi khô và xay thành bột.
- Trộn bột mầm với xôi nếp rồi ủ lên men.
- Ép men bột để lấy nước.
- Nấu nước ép và khuấy đều để hỗn hợp sánh lại.
- Đổ mạch nha vào các lon đã tiệt trùng sạch và đóng nắp kín.

Mạch nha đúng tiêu chuẩn có màu vàng đậm, dẻo nhưng không dính tay, có mùi thơm dịu, ngọt thanh và không gắt, để lâu không bị biến chất.

THỰC HÀNH

5 Vẽ sơ đồ tư duy

Làm việc theo nhóm vẽ sơ đồ tư duy chủ đề “Mạch nha Quảng Ngãi” theo gợi ý và chia sẻ trước lớp.

6 Viết một bài giới thiệu về mạch nha Quảng Ngãi theo gợi ý. Chia sẻ trước lớp về bài viết của em.

Gợi ý:

- Mạch nha là gì?
- Mạch nha có những công dụng gì đối với sức khỏe?
- Địa phương nào nổi tiếng về nghề làm mạch nha?
- Các bước làm mạch nha truyền thống.
- Cảm nhận của em về nghề làm mạch nha truyền thống.

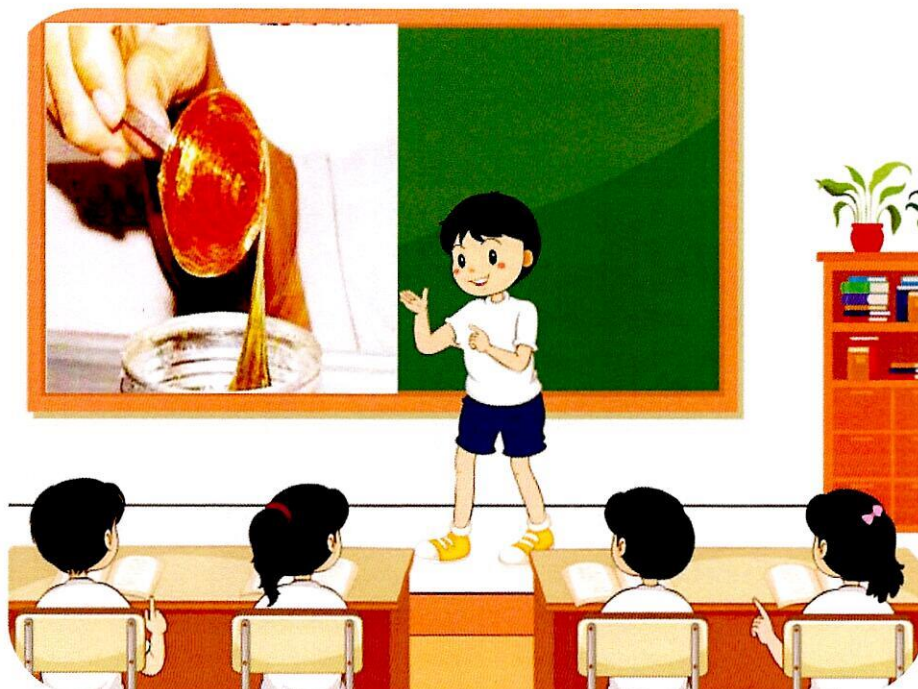
VẬN DỤNG

- 7** Tìm hiểu về công dụng của mạch nha đối với sức khỏe và chia sẻ với người thân trong gia đình em.

- 8** Trải nghiệm làm mạch nha

Cùng thầy cô và bạn bè hoặc người thân trải nghiệm làm mạch nha. Ghi lại hình ảnh/quay video về quá trình thực hiện và chia sẻ trước lớp.

KHỞI ĐỘNG

- 1 Xem video bài hát “Dưới Tượng đài Khởi nghĩa Ba Tơ” và trả lời câu hỏi.

Video 4. Bài hát “Dưới Tượng đài Khởi nghĩa Ba Tơ”

- a) Em ấn tượng với hình ảnh nào trong video? Vì sao?
b) Ngày 11 – 3 trong bài hát “Dưới Tượng đài Khởi nghĩa Ba Tơ” nói về sự kiện lịch sử nào?

Em có biết?

Ba Tơ là một huyện miền núi của tỉnh Quảng Ngãi, cách trung tâm thành phố Quảng Ngãi khoảng 60 km về phía tây nam. Huyện Ba Tơ có 18 xã và 1 thị trấn, người dân tộc Hrê chiếm khoảng 84% dân cư.

2 Tìm hiểu về Đội Du kích Ba Tơ

Đọc thông tin và viết lại quá trình hình thành Đội Du kích Ba Tơ theo gợi ý.

ĐỘI DU KÍCH BA TƠ

Đội Du kích Ba Tơ là lực lượng vũ trang nòng cốt của quần chúng cách mạng ở Quảng Ngãi từ tháng 3 – 1945 đến Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945. Đội Du kích Ba Tơ là tiền thân của Lực lượng vũ trang cách mạng Quân khu 5 ngày nay.

Tình thế cách mạng

Trưa 10 – 3 – 1945, Ba Tơ nhận được tin Nhật đảo chính lật đổ Pháp vào đêm 09 – 3 – 1945. Ngay tối hôm đó, Tỉnh uỷ lâm thời Quảng Ngãi họp Hội nghị bất thường cử ra Uỷ ban Khởi nghĩa, định ra chương trình và kế hoạch hành động.

Hình 40. Tượng đài
Khởi nghĩa Ba Tơ

Khởi nghĩa Ba Tơ

Đêm 11 – 3 – 1945, Uỷ ban Khởi nghĩa chỉ huy hơn 30 chiến sĩ cách mạng tiến vào đồn Ba Tơ. Chỉ trong vòng 30 phút, quân ta chiếm được đồn Ba Tơ. Sáng 12 – 3 – 1945, Chính quyền Cách mạng Ba Tơ được thành lập.

Đội Du kích Ba Tơ

Sau khi Chính quyền Cách mạng Ba Tơ được thành lập, đội quân cách mạng đã chuyển thành Đội quân Du kích Ba Tơ. Ngày 14-3-1945, lễ thành lập và tuyên thệ của Đội Du kích Ba Tơ được tổ chức trang nghiêm tại Hang Én, dưới chân núi Cao Muôn.

*Hình 41. Lễ tuyên thệ của
Đội Du kích Ba Tơ*

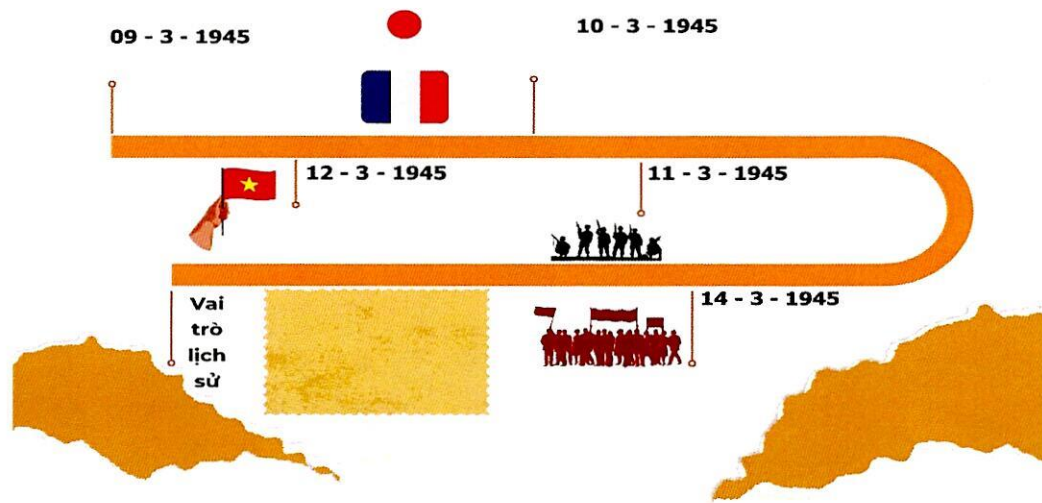
Đội Du kích Ba Tơ được thành lập gồm 28 người, với 24 khẩu súng trường, do đồng chí Phạm Kiệt chỉ huy. Du kích Ba Tơ có 3 tiểu đội: tiểu đội trinh sát, tiểu đội tuyên truyền và tiểu đội dân vận.

Đội Du kích Ba Tơ nhanh chóng lớn mạnh, là nhân tố quan trọng trong thắng lợi của Cách mạng tháng Tám năm 1945 tại Quảng Ngãi và một số địa bàn ven biển miền Trung.

*Hình 42. Đội Du kích Ba Tơ họp bàn kế
hoạch chuẩn bị vũ trang khởi nghĩa
tại khu căn cứ địa, tháng 3 - 1945*

ĐỘI DU KÍCH BA TƠ

LỜI TUYÊN THỆ CỦA ĐỘI DU KÍCH BA TƠ

THẺ "HY SINH VÌ TỔ QUỐC"
THẺ "LÀM TRÒN 3 NHIỆM VỤ:

- RA SỨC VẬN ĐỘNG NHÂN DÂN THAM GIA CÁCH MẠNG, XÂY DỰNG CHIẾN KHU KHÁNG NHẬT, CỨU NƯỚC;
- KHÔNG NGỪNG LO CÙNG CỐ VÀ PHÁT TRIỂN LỰC LƯỢNG VŨ TRANG CÁCH MẠNG;
- SẴN SÀNG HOÀN THÀNH MỌI NHIỆM VỤ CHIẾN ĐẤU KHI CÓ LỆNH.

Hình 43. Lời tuyên thệ của Đội du kích Ba Tơ vào ngày 14 - 3 - 1945

Đội Du kích Ba Tơ là một trong những lực lượng vũ trang nòng cốt của quần chúng cách mạng ở Quảng Ngãi trong những ngày Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945 và là tiền thân của Lực lượng vũ trang Quân khu 5 ngày nay. Nhiều thành viên của Đội Du kích Ba Tơ đã trở thành tướng lĩnh của Quân đội Nhân dân Việt Nam, như các ông: Phạm Kiệt, Nguyễn Đôn, Trần Quý Hai, Võ Thứ,...

3 Khám phá Quần thể Di tích lịch sử về cuộc Khởi nghĩa Ba Tơ

3.1. Xem video và trả lời câu hỏi.

- a) Bảo tàng Khởi nghĩa Ba Tơ lưu giữ những hiện vật nào của Đội Du kích Ba Tơ?
- b) Đội Du kích Ba Tơ được Nhà nước phong tặng danh hiệu cao quý nào?
- c) Lời tuyên thệ của Đội Du kích Ba Tơ có những nội dung gì?

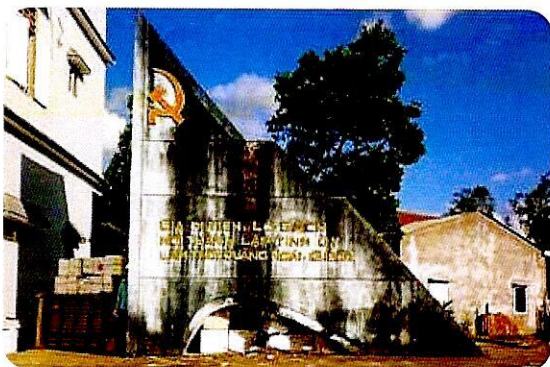
Video 5. Bảo tàng Khởi nghĩa Ba Tơ

3.2. Quan sát hình ảnh, đọc thông tin và trả lời các câu hỏi.

- a) Kể tên một số điểm di tích gắn với cuộc Khởi nghĩa Ba Tơ ngày 11 - 3 - 1945.
- b) Kể tên một số điểm di tích gắn với sự ra đời và hoạt động của Đội Du kích Ba Tơ.

Căn cứ theo Hồ sơ di tích đã được chính phủ công nhận, Quần thể Di tích lịch sử về cuộc Khởi nghĩa Ba Tơ gồm 11 điểm di tích: Lò gạch Nước Năng, Khúc sông Liên, Nhà đồng chí Trần Quý Hai, Chòi canh Suối Loa, Đồn Ba Tơ, Nha kiểm lý, Sân vận động Ba Tơ, Bãi Hang Én, Bến Buôn, Chiến khu Nước Lá – Hang Voọt Rệp, Chiến khu Núi Cao Muôn.

Hình 44

Khúc sông Liên (thị trấn Ba Tơ)

– nơi các chiến sĩ cách mạng giả bệnh lao, đòi sống cách ly dưới thuyền, che mắt địch để in ấn truyền đơn, tài liệu tuyên truyền vận động cách mạng.

Hình 46

Sân vận động Ba Tơ (thị trấn Ba Tơ) – nơi tổ chức cuộc mít tinh lớn của hàng ngàn đồng bào Kinh – Thượng vào đêm 11- 3 -1945, do đồng chí Phạm Kiệt chủ trì.

Lò gạch Nước Nặng (thị trấn Ba Tơ)
– nơi thành lập Tỉnh uỷ Quảng Ngãi vào cuối tháng 12 – 1944.

Hình 45

Đồn Ba Tơ (thị trấn Ba Tơ) – nơi trú đóng của đội lính do tên đồn trưởng người Pháp chỉ huy, kiểm soát châu Ba Tơ, bị quân khởi nghĩa đánh chiếm trong đêm 11 – 3 – 1945.

Hình 47

Bãi Hang Ến (xã Ba Vinh) – nơi Đội Du kích Ba Tơ trên đường hành quân về núi Cao Muôn để xây dựng căn cứ dừng chân vào đêm 14 – 3 – 1945 và tổ chức tuyên thệ “Hy sinh vì Tổ quốc”.

Hình 48

Hình 49

Bến Buôn (xã Ba Thành) – điểm tiếp vận vũ khí, lương thực cho Đội Du kích Ba Tơ xây dựng chiến khu kháng Nhật.

Hình 50

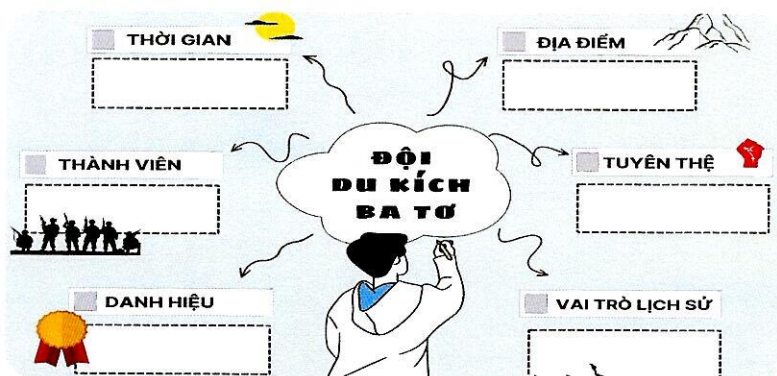

Ngày 25 – 12 – 2017, Thủ tướng Chính phủ xếp hạng Quần thể Di tích lịch sử về cuộc Khởi nghĩa Ba Tơ là di tích quốc gia đặc biệt. Quần thể Di tích gồm 11 địa điểm, gắn với Cuộc khởi nghĩa Ba Tơ ngày 11 – 3 – 1945 và sự ra đời, hoạt động của Đội du kích Ba Tơ anh hùng. Các điểm di tích này nằm chủ yếu trên địa bàn thị trấn Ba Tơ và các xã Ba Vinh, Ba Động, Ba Thành (huyện Ba Tơ, tỉnh Quảng Ngãi).

THỰC HÀNH

4 Vẽ sơ đồ tư duy

Làm việc theo nhóm vẽ sơ đồ tư duy chủ đề “Đội Du kích Ba Tơ” theo gợi ý dưới đây và chia sẻ trước lớp.

5 Cùng các bạn tập hát bài “Du kích Ba Tơ” và chia sẻ cảm nhận của em về bài hát.

VẬN DỤNG

6 Thiết kế sản phẩm giới thiệu về cuộc Khởi nghĩa Ba Tơ

Tìm hiểu thông tin và sưu tầm hình ảnh về 11 điểm di tích thuộc Quần thể Di tích lịch sử về cuộc Khởi nghĩa Ba Tơ để thiết kế sản phẩm dưới dạng hình ảnh, video, đồ họa,... về cuộc Khởi nghĩa Ba Tơ và giới thiệu với thầy cô, bạn bè.

7 Cùng chia sẻ

Chia sẻ với thầy/cô giáo và các bạn trong lớp những điều làm em tự hào về Đội Du kích Ba Tơ theo gợi ý.

- a) Điều làm em tự hào về Đội Du kích Ba Tơ là ...
- b) Em tự hào vì ...
- c) Là một học sinh, em sẽ ... để tiếp nối truyền thống ... của Đội Du kích Ba Tơ.

CHỦ ĐỀ 5

LỄ KHAO LỄ THỂ LÍNH HOÀNG SA

KHỞI ĐỘNG

- 1 Quan sát hình ảnh và chia sẻ những thông tin mà em biết về Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa.

Hình 51

Hình 52

2 Tìm hiểu các nghi thức của Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa

Xem video, quan sát các hình ảnh và trả lời câu hỏi.

Video 6. Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa – Thông điệp chủ quyền biển đảo

- Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa được tổ chức vào thời gian nào? Ở đâu?
- Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa có những hoạt động nào?
- Em ấn tượng với hoạt động nào của Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa? Tại sao?

Em có biết?

Lịch sử bảo vệ chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa của dân tộc Việt Nam được viết bằng mồ hôi, xương máu của nhiều thế hệ ngư dân của hai làng An Vĩnh và An Hải trên đảo Lý Sơn. Cho đến nay, người dân Lý Sơn vẫn còn lưu truyền câu ca:

"Hoàng Sa trời nước mênh mông
Người đi thì có mà không thấy về
Hoàng Sa mây nước bốn bề
Tháng ba khao lễ thể lính Hoàng Sa".

Để chuẩn bị Lễ Khao lễ thế lính Hoàng Sa, người dân Lý Sơn làm năm mô hình thuyền tế, các phẩm vật tế lễ, bài vị của các cai đội và những binh lính trong Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải năm xưa.

Hình 53. Các lễ vật trong Lễ Khao lễ thế lính Hoàng Sa

Hình 54. Nghi thức đọc văn tế để tưởng nhớ những người đi lính Hoàng Sa, Trường Sa năm xưa

Hình 55. Nghi thức tế lễ cho các vong linh chiến sĩ Hoàng Sa năm xưa và cầu bình an cho xóm làng ngày nay

CÙNG GHI NHỚ

Lễ Khao lễ thế lính Hoàng Sa là một lễ hội truyền thống của Nhân dân huyện Lý Sơn nhằm tri ân, tưởng niệm những binh phu trong Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải năm xưa đã có công cắm mốc khẳng định chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc tại hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

Tháng 4 – 2013, Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch đã quyết định đưa Lễ Khao lễ thế lính Hoàng Sa vào Danh mục di sản phi vật thể quốc gia.

Sau phần tế lễ, các thuyền tế được đưa ra ngoài biển khơi để thả trôi theo dòng nước, cầu cho vong linh những người lính trong Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải năm xưa được siêu thoát và cầu mong cuộc sống yên bình cho mỗi cá nhân và cả cộng đồng.

Hình 56. Lễ rước thuyền tế hướng ra biển Hoàng Sa

Hình 57. Lễ hội Đua thuyền Tứ linh

Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa thường được tổ chức vào ngày 15, 16 tháng 3 Âm lịch hằng năm tại huyện Lý Sơn.

Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa thường được tổ chức ngoài sân đình làng An Hải và An Vĩnh; gồm phần lễ và phần hội. Phần lễ bao gồm các nghi thức: đọc văn tế, lễ tế vong linh các chiến sĩ Hoàng Sa, thả thuyền tế ra biển. Sau phần lễ là Lễ hội Đua thuyền Tứ linh (lân, long, quy, phụng) trên biển Lý Sơn.

3 Tìm hiểu ý nghĩa của Lễ Khao lề thế lính Hoàng Sa

3.1. Chia sẻ những điều em biết về Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải năm xưa.

Hình 58. Tượng đài Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải tại Lý Sơn

3.2. Quan sát hình ảnh, đọc thông tin và trả lời câu hỏi.

? Lễ Khao lề thế lính Hoàng Sa có ý nghĩa gì đối với Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải năm xưa và với sự nghiệp bảo vệ chủ quyền biển, đảo Tổ quốc ngày nay?

Thuyền tế (còn gọi là thuyền nộm) là hiện vật quan trọng nhất, không thể thiếu trong Lễ Khao lề thế lính Hoàng Sa. Trên mỗi chiếc thuyền tế có các hình nhân thế mạng và đầy đủ những lễ vật mà binh phu Hoàng Sa ngày trước phải mang theo như: muối, gạo, nước, củi,...

Hình 59. Thuyền tế là hiện vật không thể thiếu trong Lễ Khao lề thế lính Hoàng Sa

Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa đã trở thành một phong tục đẹp, một tín ngưỡng văn hoá thiêng liêng trong đời sống của các thế hệ người dân Lý Sơn.

Hình 60. Nghi thức tế lễ mang ý nghĩa rất thiêng liêng

Phát huy truyền thống bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải năm xưa, người dân Lý Sơn luôn kiên trì bám biển khai thác hải sản tại hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

Hình 61. Những chiếc thuyền đánh bắt hải sản đang neo đậu ở cảng Lý Sơn

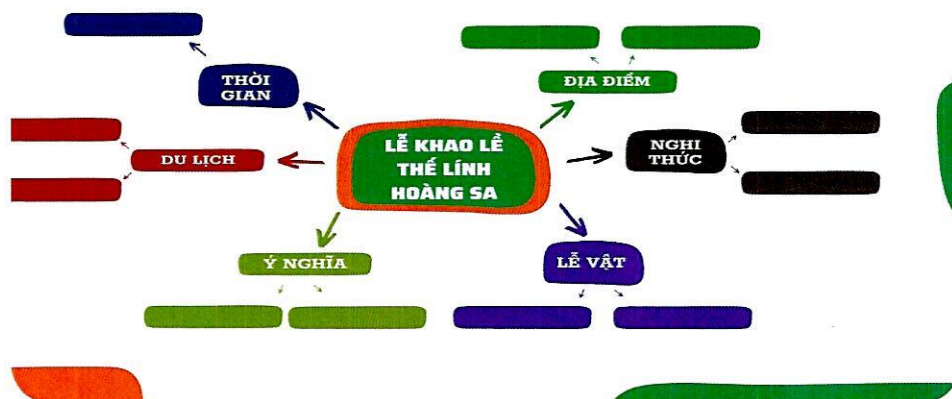

Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa góp phần phản ánh về lịch sử bảo vệ chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa của Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải năm xưa. Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa có ý nghĩa quan trọng trong việc bảo tồn các giá trị văn hoá của cha ông, cố kết cộng đồng, giáo dục truyền thống yêu nước cho thế hệ trẻ hôm nay và mai sau.

THỰC HÀNH

4 Cùng tư duy

Làm việc theo nhóm vẽ sơ đồ tư duy hoặc đồ họa về “Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa”. Chia sẻ sản phẩm với thầy/cô giáo và các bạn.

VẬN DỤNG

5 Thiết kế sản phẩm giới thiệu về Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa và đảo Lý Sơn.

Sưu tầm thông tin, hình ảnh để làm một sản phẩm (bài viết hoặc video) giới thiệu với du khách về Lễ Khao lễ thể lính Hoàng Sa và đảo Lý Sơn.

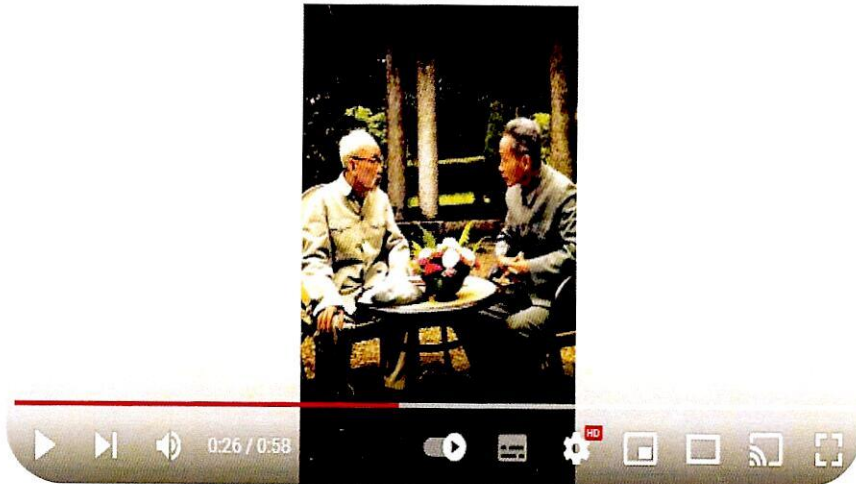
CHỦ ĐỀ 6

THỦ TƯỚNG PHẠM VĂN ĐỒNG

KHỞI ĐỘNG

1 Xem video và trả lời câu hỏi.

Video 7. Bác rất thương chú Tô

? Chú Tô trong đoạn phim tư liệu là nhân vật lịch sử nào?

2 Ghép các nhân vật lịch sử của tỉnh Quảng Ngãi với các thông tin phù hợp.

1 Bùi Tá Hán

2 Trương Định

3 Nguyễn Nghiêm

4 Phạm Văn Đồng

A Chiếm huyện đường Đức Phổ

B Bình Tây Đại nguyên soái

C "Không có tài sản để lại cho con"

D Khuyến khích người dân khai hoang, sản xuất

3 Thủ tướng Phạm Văn Đồng với quê hương Quảng Ngãi

2.1. Xem video và trả lời câu hỏi.

- Vì sao tỉnh Quảng Ngãi được mệnh danh là vùng đất “địa linh nhân kiệt”?
- Quê hương của Thủ tướng Phạm Văn Đồng thuộc địa phương nào của tỉnh Quảng Ngãi?
- Yếu tố nào của quê hương đã góp phần hình thành nhân cách và bản lĩnh của Thủ tướng Phạm Văn Đồng?
- Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã có những đóng góp gì cho phong trào cách mạng của Nhân dân Quảng Ngãi?

Video 8. Đồng chí Phạm Văn Đồng với quê hương Quảng Ngãi

Em có biết?

Thủ tướng Phạm Văn Đồng là người học trò xuất sắc và gần gũi của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại; là người cộng sản kiên cường, mẫu mực, nhà lãnh đạo có uy tín lớn; được Đảng, Nhân dân ta và bạn bè trên thế giới tin yêu, kính trọng.

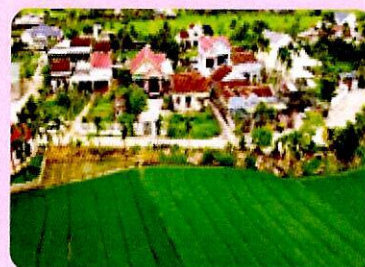
2.2. Đọc thông tin và vẽ sơ đồ tư duy về Thủ tướng Phạm Văn Đồng theo gợi ý ở trang 48.

THỦ TƯỚNG PHẠM VĂN ĐỒNG

1906

Thủ tướng Phạm Văn Đồng (tên thân mật là Anh Tô) sinh ngày 01 - 3 - 1906, tại xóm Cây Gạo, làng Thi Phổ Nhất, nay thuộc xã Đức Tân, huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi.

Sinh ra trong một gia đình trí thức, quan lại phong kiến nhưng Phạm Văn Đồng lại lựa chọn cho mình con đường đấu tranh, hi sinh tất cả cho sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

1926
-
1927

Được rèn luyện trong những lớp học của Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Quảng Châu (Trung Quốc), người thanh niên Phạm Văn Đồng đã được giác ngộ lí tưởng cách mạng và tiếp tục truyền lửa cho phong trào đấu tranh chống lại thực dân Pháp tại quê hương Quảng Ngãi.

1936

Sau khi mãn hạn tù ở Côn Đảo (từ 7 - 1929 đến 7 - 1936), bị thực dân Pháp đưa về quê quản thúc, nhà cách mạng Phạm Văn Đồng đã nhanh chóng giúp Đảng bộ Quảng Ngãi bắt liên lạc với Xứ uỷ Trung Kỳ.

**1946
-
1948**

Trong thời gian giữ cương vị là đại diện của Trung ương Đảng và Chính phủ tại Nam Trung Bộ, Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã dành nhiều trí tuệ, tâm huyết để xây dựng vùng tự do Quảng Nam - Quảng Ngãi - Bình Định - Phú Yên và củng cố căn cứ địa phục vụ kháng chiến chống thực dân Pháp.

Tại Quảng Ngãi, dưới sự chỉ đạo của Thủ tướng, các kênh thuỷ lợi được xây dựng để phục vụ sản xuất nông nghiệp. Xưởng in Tín phiếu Liên khu 5 cũng được thành lập tại Quảng Ngãi (9 - 1947).

*Tín phiếu in tại xưởng in ở
Xã Nây (xã Sơn Nham, huyện
Sơn Hà, tỉnh Quảng Ngãi)*

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng, Thủ tướng Phạm Văn Đồng luôn dành nhiều tâm huyết động viên, giáo dục thế hệ trẻ Quảng Ngãi - lực lượng kế cận của Đảng bộ tỉnh Quảng Ngãi và phong trào cách mạng của tỉnh nhà.

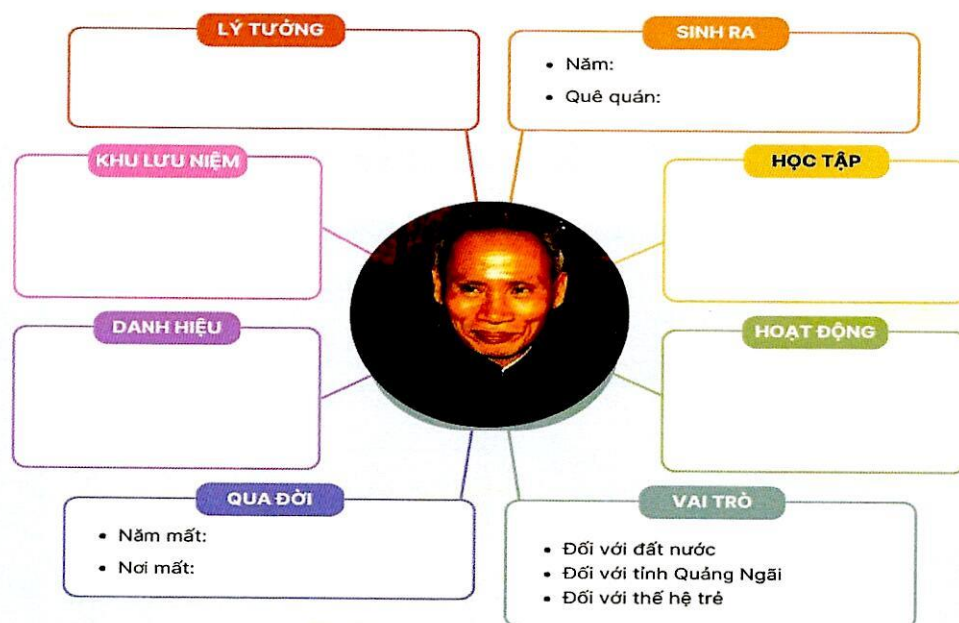

2000

Thủ tướng Phạm Văn Đồng, vị thủ tướng đầu tiên và giữ chức vụ thủ tướng lâu nhất (1955 - 1987), đã có nhiều cống hiến to lớn đối với sự nghiệp cách mạng của đất nước và quê hương Quảng Ngãi.

Thủ tướng Phạm Văn Đồng từ trần ngày 29 - 4 - 2000, hưởng thọ 94 tuổi.

Hình 62. Thủ tướng Phạm Văn Đồng (bên trái), Đại tướng Võ Nguyên Giáp và Anh hùng lực lượng vũ trang Trần Thị Lý, năm 1975

CÙNG GHI NHỚ

Thủ tướng Phạm Văn Đồng sinh ngày 01 – 3 – 1906, tại xã Đức Tân, huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi. Cùng với những cống hiến to lớn, xuất sắc cho đất nước và dân tộc, Thủ tướng Phạm Văn Đồng còn có những đóng góp rất quan trọng vào sự nghiệp cách mạng và quá trình phát triển của quê hương Quảng Ngãi.

4 Khám phá Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng

Quan sát các hình ảnh, đọc thông tin và trả lời câu hỏi.

- a) Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng có những công trình nào?
- b) Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng có ý nghĩa như thế nào đối với việc giáo dục thế hệ trẻ tỉnh Quảng Ngãi?

Hình 63. Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng thuộc xã Đức Tân (huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi), sát Quốc lộ 1, cách thành phố Quảng Ngãi 20 km về phía nam

Hình 64. Khuôn viên bên trong Khu Lưu niệm có rất nhiều cây xanh

Ngày 21 - 02 - 2006, Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã được Bộ Văn hoá và Thông tin (nay là Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch) xếp hạng Di tích lịch sử - văn hoá quốc gia.

Khu Lưu niệm không chỉ là nơi bảo tồn, lưu giữ những kỉ vật quý báu liên quan đến cuộc đời, sự nghiệp của Thủ tướng Phạm Văn Đồng, mà còn là nơi giáo dục, bồi dưỡng truyền thống cách mạng của dân tộc, của quê hương đối với các thế hệ hôm nay và mai sau.

Hình 65. Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng là địa chỉ đỏ nổi tiếng của tỉnh Quảng Ngãi

Hình 66. Nhà trưng bày có rất nhiều hình ảnh, tư liệu, hiện vật về cuộc đời hoạt động cách mạng của Thủ tướng Phạm Văn Đồng

CÙNG CHI NHỚ

Năm 2008, Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng được hoàn thành và đưa vào sử dụng với diện tích 2 ha, gồm các hạng mục: nhà đón khách, phòng chiếu phim, nhà trưng bày, tủ sách lưu giữ các tác phẩm của Thủ tướng, sân vườn, đường nội bộ.

Năm 2015, Khu Lưu niệm được mở rộng thêm gần 34 ha, xây dựng bổ sung nhà trưng bày hiện vật hiến tặng, mở rộng sân vườn và khu vực trồng cây lưu niệm.

 THỰC HÀNH**5 Xem lại video “Đồng chí Phạm Văn Đồng với quê hương Quảng Ngãi” và chia sẻ cảm nhận của em theo gợi ý.**

- a) Thủ tướng Phạm Văn Đồng có những phẩm chất đặc biệt nào?
- b) Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã có công lao gì với quê hương Quảng Ngãi và với đất nước?
- c) Em cảm nhận như thế nào về cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của Thủ tướng Phạm Văn Đồng?

 VẬN DỤNG**6 Sưu tầm hình ảnh, thông tin và viết một bài giới thiệu về Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng theo gợi ý.**

- a) Khu Lưu niệm Thủ tướng Phạm Văn Đồng ở đâu? Được xây dựng vào thời gian nào?
- b) Khu Lưu niệm có những công trình nào?
- c) Em ấn tượng nhất với công trình nào trong Khu Lưu niệm? Tại sao?
- d) Khu Lưu niệm có ý nghĩa như thế nào đối với người dân Quảng Ngãi và Nhân dân cả nước?
- e) Khi đến tham quan Khu Lưu niệm, du khách nên/không nên làm những việc gì?

7 Thiết kế sản phẩm giới thiệu về cuộc đời và sự nghiệp của Thủ tướng Phạm Văn Đồng.

Dựa vào thông tin trong bài, hãy sưu tầm hình ảnh về cuộc đời và sự nghiệp của Thủ tướng Phạm Văn Đồng để làm phim tư liệu với chủ đề “Thủ tướng Phạm Văn Đồng trong trái tim em”. Chia sẻ sản phẩm với thầy/cô giáo và các bạn.

DANH SÁCH HÌNH ẢNH SỬ DỤNG TRONG TÀI LIỆU

Hình	Trang	Nguồn	Hình	Trang	Nguồn
H1 – H5	4	Lê Minh Thử			
H6 – H7	5	Lê Ngọc Hành	H34 – H37	28	Lê Minh Thử
H8	6	Đoàn Vương Quốc	H38 – H39	29	Lê Minh Thử
H9 – H11	6	Lê Minh Thử	H40	33	Lê Minh Thử
H12	6	Nguyễn Đức Minh	H41	34	Lê Minh Thử
H13 – H15	11	Lê Minh Thử	H43	35	Lê Minh Thử
H16	11	Nguyễn Đăng Lâm	H44 – H47	37	Lê Minh Thử
H17 – H22	16	Lê Minh Thử	H48 – H50	38	Lê Minh Thử
H23 – H24	19	Lê Minh Thử	H51 – H52	40	Nguyễn Đăng Lâm
H25	20	Đoàn Vương Quốc	H53 – H55	42	Lê Minh Thử
H26	20	Lê Minh Thử	H56 – H57	43	Lê Minh Thử
H27 – H28	21	Lê Minh Thử	H58 – H59	44	Lê Minh Thử
H29	23	Đoàn Ngọc Khôi	H60 – H61	45	Lê Minh Thử
H30	23	Lê Minh Thử	H62	51	Lê Minh Thử
H31	25	Lê Minh Thử	H63 – H64	52	Lê Minh Thử
H32 – H33	26	Lê Minh Thử	H65 – H66	53	Lê Minh Thử

DANH SÁCH VIDEO SỬ DỤNG TRONG TÀI LIỆU

Tên video	Trang	Nguồn: Lớp 4 (video)
Video 1.	7	http://iseebooks.vn/tin-tuc/844a0771-b1c3-47ee-94a0-f12b5777145a/ho-tro-dich-vu
Video 2.	8	
Video 3.	27	
Video 4.	32	
Video 5.	36	
Video 6.	41	
Video 7.	47	
Video 8.	48	

MỤC LỤC

Chủ đề	NỘI DUNG	Trang
1	Quảng Ngãi quê em	4
2	Sa Huỳnh	18
3	Mạch nha Quảng Ngãi	24
4	Đội Du kích Ba Tơ	32
5	Lễ Khao lễ thế lính Hoàng Sa	40
6	Thủ tướng Phạm Văn Đồng	47

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG TỈNH QUẢNG NGÃI LỚP 4

